

Iannis Ritsos (1901-1990)

Parèntesis

El sentit de la senzillesa

Traducció: Anna Cortadelles

M'amago darrere de coses senzilles perquè m'hi trobeu;
si no m'hi trobeu, trobareu les coses,
tocareu el que ha tocat la meva mà,
les empremtes de les nostres mans es fondran.

La lluna agostenca brilla a la cuina
com una caldera d'aram (això que us dic, per dir-ho, ja és així)
il·lumina la casa buida i el silenci agenollat de la casa —
sempre queda agenollat el silenci.

Cada paraula és una sortida
cap a un encontre, tot sovint frustrat,
i és llavors una paraula veritable, quan brega per l'encontre.

Un rostre

Traducció: Anna Cortadelles

És un rostre lluminós, silenciós, completament solitari,
com una solitud rotunda, com una victòria rotunda
sobre la solitud. Aquest rostre
et mira entre dues columnes d'aigua immòbil.

I no saps quin dels dos et convenç
més.

Homes i indrets

El deure dels poetes (Varna, 26 de juny del 1958)

Traducció: Lucas Gonzalvo Valls

Molts poemes són rius.
Altres són petites flors en un camp nocturn.
Altres són com pedres que no basteixen res.

Molts versos són com soldats preparats per a la batalla.
Altres, com desertors amagats rere els arbres en flor.
Altres, com soldats desconeguts sense rostre.

Molts poemes criden amb força sense que se sentin.
Altres callen amb els braços en creu.
Altres són crucificats, i parlen crucificats.

Molts versos són com estris,
estris rovellats, llançats a terra
i altres de nous, que treballen la terra.

Molts poemes són com armes,
armes amollades a terra
i armes dreçades al cor de l'enemic.

Molts versos s'estan drets rere el silenci,
com els pà·l·lids nens rere els vidres d'un orfenat:
miren al lluny, enmig de la pluja, sense saber què fer, on anar.

Molts poemes són com arbres,
altres, com xiprers en un capvespre de tristor,
altres, com arbres fruiters d'un kolkhoz.

Molts versos són com portes,
portes tancades de cases abandonades
i portes obertes en amansides ànimes endreçades.

Hi ha també portes negres cremades en un incendi,
i d'altres sotragades per un esclat,
i d'altres que carreguen un company mort.

Hi ha poemes que galopen a través del temps
com la cavalleria roja d'en Smirnenski,
poemes cavallers que deixen les regnes i agafen el pic.

Molts poemes s'agenollen enmig del camí,
molts poemes aturats amb mans ocioses,
molts poemes obrers que transgredeixen milers de cops la norma.

Hi ha versos com randes al coll de les noies,
o com camafeus amb petites imatges secretes
i altres que espeteguen enlaire com banderes vigoroses.

Molts poemes s'estan fins a nit entrada en solitud:
mullen a voltes els quatre dits dels seus versos en un rierol,
i després es perden, somniadors, enmig del bosc i ja no en tornen.

Molts versos són com fils d'argent
lligats a les campanetes dels estels:
si els estires, un repic platejat sacseja l'horitzó.

Molts poemes s'enfonsen en la seva pròpia brillantor,
poemes orgullosos: no es dignen a dir res.
Conec molts poemes que s'han ofegat al pou daurat de la lluna.

Un poema com cal no ronseja mai en un racó del somieig.
Va sempre a l'hora, com el treballador diligent i responsable,
és un soldat preparat que diu «present» a la primera crida de la seva època.

A vegades els poetes s'assemblen a ocells dins el bosc del temps,
als albatros de Baudelaire, als corbs de Poe,
a vegades com pardals en la neu o com àguiles damunt d'ideals espadats.

Hi ha també poemes bells com els ocells glukhar:
al maig i a l'abril s'ofeguen en llur cançó d'amor,
s'ofeguen en llur melodia i acaben sords.

Al maig i a l'abril, a trenc d'alba,
en la frescor cristal·lina del bosc,
surten els caçadors amb les escopetes i els glukhar no els senten.

Compte, companys poetes, germans meus,
tinguem l'orella parada al vidre del silenci:
les passes de l'enemic i de l'amic són semblants en la llum esmorteïda del bosc.
Cal distingir-les.

Compte, companys poetes, que no ens enfonsem dins la nostra cançó,
que no ens enxampi desprevinguts la gran hora:
un poeta es presenta a la primera crida de la seva època.

Altrament, les nostres cançons restarien damunt les escales dels segles
com embalsamats, bells i inútils ocells, com aquells glukhar
blaunegres als passadissos reials de Bístritza.

Com aquells glukhar amb les dues ales en creu,
callats, fúnebres, embalsamats -com abillament de palaus forans-
amb els ulls com dos rodons dubtes inútils sota les celles vermelles.

Compte, companys poetes. Un poeta
és un obrer al seu post, un soldat en la seva guàrdia,
un general en cap davant els exèrcits democràtics dels seus versos.